

Naslov: Tijekom više od 20 godina u 1085 projekata uloženo 14,5 milijuna kuna

Autor: Denis Derk

Rubrika/Emisija: Obzor

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 890,70

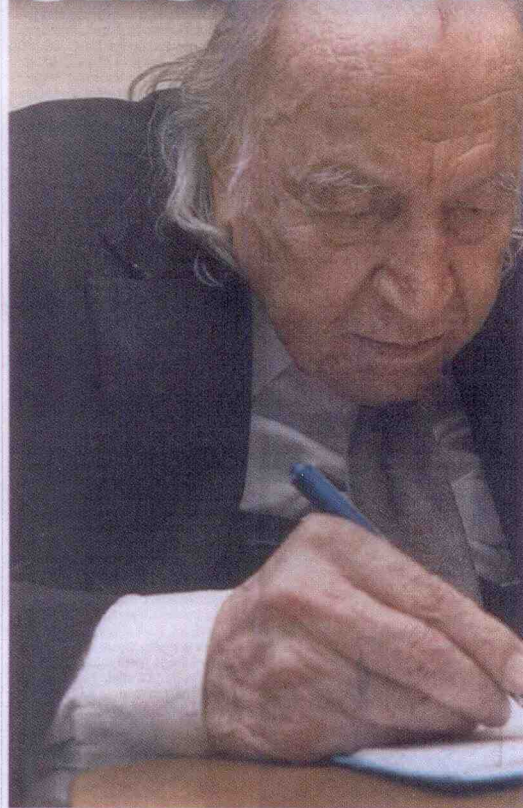
Naklada: 60.579,00

Ključne riječi: HAZU, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Akademik, akademik Zvonko

ZAKLADA HAZU - ŠTO JE NORMALNO U SVIJETU, U HRVATSKOJ JE JOŠ IZNIMKA

ORUĐE ZA T

Tijekom više od 20 godina u 1085 projekata uloženo 14,5 milijuna kuna

piše Denis Derk

U

svijetu je najnormalnije da se kulturna i znanstvena djelatnost financiraju putem zaklada. Što je normalno u svijetu, u Hrvatskoj je iznimka. Pa ipak,

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u proteklih je više od dvadeset godina stasala u financijski uspješno oruđe kojim i Akademija može pomagati mlade darovite ljude, izdavaštvo, obećavajuće znanstvene projekte. A dugogodišnji ravnatelj Zaklade Slobodan Kaštela nedavno je priredio i Spomenicu Zaklade HAZU koja se bavi periodom od 1993. do 2013. godine, monografiju koja donosi pregršt zanimljivih podataka. U uvodnom tekstu knjige predsjednik HAZU Zvonko Kusić ističe da su u razdoblju od 1861. do 1941. godine u Akademiju krlju stasale brojne zaklade, a među njima ona Strossmayerova za

TALENTE

Dragutin
Tadijanović
Zakladi HAZU
darovao je 750.000
kuna i autorska
prava na svoja
djela

Galeriju slika, Zaklada za spomenik biskupu Strossmayeru, Zakladnica dr. Franje Račkoga, Tadije Smičkidaša, grofa Pejačevića, Marka pl. Crjevena, Tiskare Narodnih novina, Zaklada Trumbić i Zaklada Marković. I nakon Drugog svjetskog rata, kada zaklada službeno više nije bilo, brojni su uglednici darivali Akademiju.

Dar Stipana Bilića-Prčića

Tako je Ante Topić Mimara Akademiji poklonio 84 umjetnine, supruga Maksimilijana Vanke, gospođa Margaret Stetten Vanke darovala je 99 umjetnina uključujući i obiteljsku vilu i ateljejer u Korčuli. Čuveni violinist

Stipan Bilić-Prčić najveći je pojedinačni donator čiji je novčani dar vrijedan deset milijuna kuna, a tu je i kuća u Zagrebu

Zlatko Baloković i njegova supruga Akademikinja su Zakladi poklonili višim Guameri del Gesu pod nazivom King i 94 umjetničke slike, slikar Ivo Šebalj darovao je 791 sliku, a Natalie Matovinović iz SAD-a 22 slike hrvatskih autora i nekoliko komada stilskog namještaja. Akademiji su svoje stanove i kuće darovali akademici Zlatko Janković i Mirko Vidaković te Vera Mihalčić. Ukupna sredstva koja je Zaklada uprihodila od osnivanja do danas iznose 72 milijuna kuna, ističe akademik Kusić. Polovicu tih sredstava osigurao je Hrvatski sabor iz državnog proračuna kao dio naknade za Akademiji oduzete stanove građane iz tjezne zakladne imovine. A najveći privatni donator posljednjih godina bio je Stipan Bilić-Prčić koji je Zakladi darovao oko deset milijuna kuna i jednu kuću u Zagrebu. Bilić-Prčić preminuo je u Beču 2012., a prema ugovoru s tim plemenitim darovateljem, dogovorena je dodjela književne nagrade koja nosi njegovo ime, a koja iznosi 50.000 kuna, ali i dvije potpore, svaka po 20.000 kuna koja će se godišnje dodjeljivati ponajboljim učenicima gimnazije u Imotskome.

Kuća obitelji Verbić

Od pojedinačnih donatora svakako treba spomenuti i antologijskog pjesnika i akademika Dragutina Tadijanovića koji je 2005. Zakladi donirao 750.000 kuna i autorska prava za svoja djela. Tadijanovićev dar vodi se kao poseban fond unutar Zaklade HAZU s time što Akademija svake godine iz tog fonda dodjeljuje pje-sničku nagradu u iznosu od 20.000 kuna te dvije studentske stipendije od po 5000 kuna (jednu studentu iz Brodsko-posavske, a drugu studentu iz Ličko-senjske županije) te 5000 kuna za održavanje Tadijanovićeve rodne kuće u Rastuaju. Svoju veliku nekretninu u Zagrebu Zakladi su 2008. darovali i dr. Margarita i Fedor Verbić s time da se iz tog fonda dodjeljuje jedna studentska potpora u primjerenom iznosu najboljem studentu stomatologije iz Zagreba, tj. Zagrebačke županije. Zahvaljujući novcu iz Zaklade, do danas je potpomognuto 1085 projekata u koje je uloženo 14,5 milijuna kuna te tiskano pet stotina knjiga. Potkraj 2013. godine Zaklada je raspolagala sa 55 milijuna kuna osnovne imovine, koja se ne smije umanjivati. Treba reći da su članovi utemeljitelji Zaklade Hrvatski sabor, Grad Rab, Zagrebački velesajam, školska knjiga, Pliva, Hrvatska gospodarska komora, Zagrebačka banka, Privredna banka Zagreb, obitelj Torbar, obitelj dr. Margarite i Fedora Verbića, INA industrija nafte, Grad Zagreb, Dragutin Tadijanović i Stipan Bilić-Prčić. Oni su Zakladi morali darovati najmanje 25.000 američkih dolara (pravne osobe) i 20.000 američkih dolara (fizičke osobe). Tu je i mnogo podupratelja s nižim iznosima. A nije nevažno da je prvu donaciju Zaklada namijenila za obnovu ratom oštećene Gradske knjižnice u Dubrovniku 1998., a drugu za obnovu Ružičkinog centra u Vukovaru.

u HAZU
podsjećaju
kako su u
razdoblju od
1861. do 1941.
u Akademijinu
knjižnicu
brojne zaklade
TOMISLAV
MILETIĆ/PINSELL